

Investoram regulāri ir jāpieņem dažādi lēmumi par to, kā vislabāk pārvaldīt savu kapitālu. Tomēr viens no pirmajiem jautājumiem, uz kuru investoram jārod atbilde, ir: cik aktīvi iesaistīties investīciju procesā? Uzticēt potenciāli ienesīgāko akciju atrašanu un risku izvērtēšanu profesionāļiem, ieguldot jau gatavos investīciju fondos (mutual funds), vai tomēr ņemt grožus savās rokās un tirgoties ar akcijām pašam? Pirmajā gadījumā atliek izvēlēties tikai reģionu un aktīvu klasi, kurā fonds darbojas (turklāt šai procesā parasti arī palīdz privātbankieris vai investīciju konsultants) – un lieta darīta. Savukārt otrajā gadījumā jau jāreķinās ar piedurkņu uzrofīšanu un krietni lielāku laika patēriņu. Tiesa, šajā „aktivitātes skalā” ir arī zelta vidusceļš – exchange traded funds (ETFs) jeb biržā tirgotie fondi, kas sevī apvieno akciju un atvērto ieguldījumu fondu īpašības un ļauj iegūt ekspozīciju uz visdažādākajiem segmentiem: dažādu nozaru un reģionu uzņēmumu akcijām, valdības obligācijām, izejvielām, utt.

Atvērtie un slēgtie investīciju fondi

Tomēr nesteigsimies – lai izprastu ETFus, no sākuma der izprast parastos fondus. Tos var iedalīt atvērtajos un slēgtajos. Slēgtie investīciju fondi dibināšanas brīdī no ieguldītājiem savāc noteiktu naudas apjomu, un turpmākām investīcijām tie ir slēgti; respektīvi, investori nevar palielināt savu ieguldījumu fondā un arī jauni dalībnieki netiek uzņemti. Tie tiek dibināti uz konkrētu laika periodu (parasti 5-10 gadiem), pēc kura visi to aktīvi tiek pārdoti un nauda kopā ar nopelnīto tiek izdalīta investoriem.

Parasti slēgtie investīciju fondi tiek dibināti, lai investētu visai nelikvidos aktīvos – nekustamajā īpašumā, biržā nekotētu uzņēmumu akcijās (venture capital & private equity), un iespēja investēt šajos, parastajiem fondiem nepieejamajos, aktīvos ir to galvenā priekšrocība. Savukārt galvenais mīnuss ir likviditātes trūkums otrreizējā tirgū – ja kāds investors vēlas pārdot savas fonda daļas pirms fonda likvidācijas, fonda pārvaldītājam nav nekāda pienākuma šīs daļas atpirkt, tādējādi investors tās var pārdot vienīgi kādam citam investoram. Ideālā gadījumā tās notiek caur biržu (ja fonda daļas ir kotētas), bet cena var būtiski atšķirties no fonda aktīvu vērtības.

Atvērtie investīciju fondi savukārt ir investīciju struktūras ar mainīgu daļu skaitu. Atšķirībā no slēgtajiem fondiem, kas pēc sākotnējās parakstīšanās beigām jaunas daļas vairs neizlaiž, atvērto fondu pārvaldošā kompānija katras dienas beigās apkopo saņemtos fonda pirkšanas uzdevumus un emitē attiecīgu daudzumu jaunu fonda daļu. Un otrādi – tām ir pienākums atpirkt šīs daļas par pēdējās dienas cenu, kad klients vēlas pārdot savas daļas. Tādējādi investoram tiek nodrošināta ikdienas likviditāte.

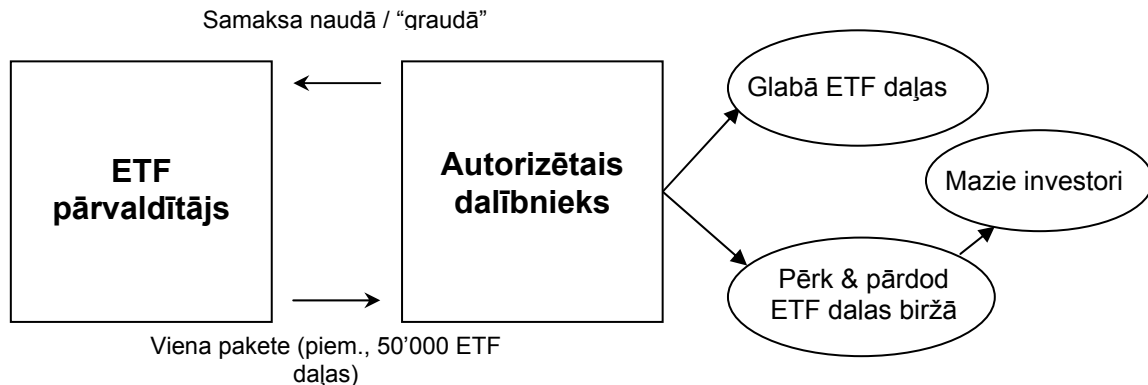
ETFi

Salīdzinot ar atvērto investīciju fondu ikdienas likviditāti, ETFi iet soli tālāk, un nodrošina likviditāti arī dienas ietvaros (intraday), kas investoram ļauj tos vairākkārtīgi pirkt un pārdot vienas dienas laikā – gluži kā akcijas. To nodrošina šādi faktori. Pirmkārt, praktiski visi ETF piekopj pasīvu investīciju stratēģiju¹ - tiem nav pārvaldītāja, kas pieņemtu lēmumu par kādas akcijas pirkšanu vai pārdošanu; tā vietā tie perfekti kopē kādu indeksu, piemēram, S&P 500 un satur visas tajā iekļautās akcijas precīzās proporcijās, tāpēc to sastāvs ir visiem zināms.

¹ Ir nedaudzi izņēmumi, kas šajā rakstā netiks apskatīti

Otrkārt, ETF pārvaldošā kompānijā (piemēram, labi zināmā iShares) emitē un atpērk ETF daļas tikai lielās paketēs (piemēram, 50 000) no tā sauktajiem “autorizētajiem dalībniekiem”, kas par tām norēķinās naudā vai “graudā” (sk. zemāk redzamo shēmu). Piemēram, 3.1% S&P 500 indeksa sastāda Exxon Mobil akcijas, tāpēc, pārdodot ETF daļas, autorizētais dalībnieks pretī saņems Exxon akcijas, kuru vērtība būs vienāda ar 3.1% no ETF paketes vērtības, Apple akcijas 2.4% vērtībā, un tā ar visām 500 indeksā iekļautajām akcijām.

ETF izveide

Savukārt šie autorizētie dalībnieki izliek ETF pirkšanas un pārdošanas piedāvājumus biržā, tādējādi dodot iespēju ar tiem tirgoties arī mazajiem investoriem. Jāatzīmē divi būtiski aspekti – pirmkārt, nekādas labdarības te nav, un autorizētie dalībnieki pelna no pirkšanas un pārdošanas cenu starpības (bid-ask spread), būtībā pildot likviditātes nodrošinātāju funkcijas. Tai pat laikā dīrāt deviņas ādas tie arī nevar, jo tie savā starpā konkurē un tāpēc autorizētie dalībnieki ir spiesti piedāvāt konkurētspējīgas cenas. Galu galā šo fondu caurspīdīgums (ikvienam interesantam ir zināmas to “sastāvdaļas”) nodrošina, ka ETF cena ļoti precīzi atspoguļo tajā iekļauto sastāvdaļu kopējo vērtību. Kas notiek, ja ETF cena novirzās no tajā iekļauto aktīvu vērtības? Pieņemsim, ka naftas ETFa, kas investē tikai naftas nāktnes piegādes kontraktos jeb fjučeros, cena noslīd līdz 70\$, kamēr naftas cenas ir \$75. Šāds pavērsiens investoriem pavērtu arbitrāžas iespējas, un tie lielos daudzumos pirktu ETF (spiežot tā cenu augšup), vienlaicīgi pārdodot ETF daļu lielās paketes ETF pārvaldītājam, pretī saņemot naftas fjučerus (kuru vērtība ir 75\$). Rezultātā ETFa cena ātri vien atgrieztos pie 75\$. Šis elegantais mehānisms tad arī dod iespēju tirgot ETFus dienas ietvaros un nodrošina, ka cena atbilst ETF iekļauto instrumentu vērtībai.

Priekšrocības

Kā jau minēts, ETFu galvenā priekšrocība ir iespēja tos vairākkārtīgi pirkt un pārdot dienas ietvaros. Tādējādi investoriem vairs nav jāsamierinās ar fondu pirkšanu un pārdošanu tikai par dienas beigu cenu un tiem paveras daudz aktīvākas tirdzniecības iespējas. Turklāt ETFi ir pilnībā caurspīdīgi un investoriem ir precīzi zināms, ko tieši tie pērk – atšķirība no atvērtajiem investīciju fondiem, kas pilnībā savu portfeli atklāj tikai ar vairāku mēnešu aizturi.

Turklāt tā kā ETFu “radītājiem” nav jāalgo portfeļu pārvaldnieku un analītiķu armijas un nav jānodrošina fonda daļu atpirkšana pat no vismazākajiem investoriem, ETFi lepojas arī ar krietni zemākām izmaksām nekā investīciju fondi: ASV akciju investīciju fondu pārvaldīšanas izmaksas svārstas no 1.2% līdz 1.7% gadā, kas kopā ar papildus izdevumiem sastāda 1.5-2.4%²; lielāko ASV akciju ETFu (SPDR S&P 500 ETF, iShares S&P 500 Index Fund) kopējās gada izmaksas ir nieka 0.1%. Tātad investīciju fondu pārvaldniekam ir jāapsteidz S&P indekss par aptuveni 2.0% gadā, lai tikai būtu “pa nullēm” ar ETFu! Turklāt pērkot ETFu nav jāšķiras no pirkšanas komisijas, kas akciju fondiem mēdz sasniegt 5%; tiesa, ir jārēķinās ar brokeru komisiju. Tā kā vairums Latvijā esošo brokeru pakalpojumu sniedzēju piemēro būtiskas minimālās komisijas, darījumam vajadzētu būt vismaz pāris tūkstošu dolāru vērtībā – tad

² Avots: Morningstar, autora aprēķini. Par pamatu ņemti Eiropā reģistrētie atvērtie fondi, kas investē ASV lielas kapitalizācijas kompānijās, no tiem atņemti sliktākie 32.5%.

komisija nepārsniegs 1% no darījuma summas. Pie sešiem tūkstošu dolāru tā jau ir tikai 0.5%. Savukārt izmantojot elektroniskās tirdzniecības platformas, pietiek ar nedaudz vairāk kā tūkstoš dolāriem, lai komisija būtu ap 0.5%.

Galū galā, uz ETFiem, līdzīgi kā uz akcijām, var atvērt īsās pozīcijas (pelnīt uz to kritumu), kā arī izmantot kredītlecu. Turklāt investoriem ir pieejami jau "gatavi" īsie ETFi, kas ļauj pelnīt uz attiecīgo aktīvu kritumu, un ETFi kredītlecu, kas atspoguļo attiecīgo aktīvu ikdienas kustības divkārsā vai pat trīskārsā apmērā. Ir pat pieejami īsie ETFi ar kredītlecu, kas ļauj dubultā pelnīt uz attiecīgo aktīvu kritumu! Pilns komplekts, tā teikt.

Trūkumi un zemūdens akmeņi

Tiesa, ETFi nav bez trūkumiem. ETFu pasīvā stratēģija, kas ļauj drastiski samazināt izmaksas, rada arī būtisku mīnusu – investors pelna tikai tirgus ienesīgumu, bez cerībām uz augstāku ienesīgumu, ko varētu sniegt aktīvā stratēģija ar talantīgu pārvaldnieku priekšgalā. Šis arguments gan balstās pieņēmumā, ka tirgi nav pilnībā efektīvi – ja tie būtu efektīvi, neviens pārvaldnieks nespētu ilgtermiņā pārspēt tirgu³. Tāpēc tirgus efektivitātes aizstāvji apgalvo, ka tas patiesībā ir pluss, jo pasargā investoru no nevajadzīgām izmaksām, ko rada fondu pārvaldnieku donkihohotiskā cīņa ar tirgu (par nemākulīgu pārvaldnieku radītajiem zaudējumiem nemaz nerunājot).

Tāpat ETFu likviditāte dienas ietvaros ir neviennozīmīga. Vanguard grupas dibinātājs Jogn C. Bogle uzskata, ka šī ETFu īpašība noved pie pārlieku biežas tirgošanās, kā rezultātā brokeru komisijas noēd ienesīgumu. Biežas tirgošanās kaitīgumu apstiprina Barber & Odean pētījums, saskaņā ar kuru vidējais mazais investors pārspēj tirgus ienesīgumu par 0.6% gadā pirms izmaksām, taču, kad vērā tiek ņemtas tirgošanās izmaksas, sniegums noslīd līdz 2.4% zem tirgus ienesīguma. Vēl vairāk – tie, kuru tirgojās visaktīvāk, atpalika no tirgus par veseliem 5%.

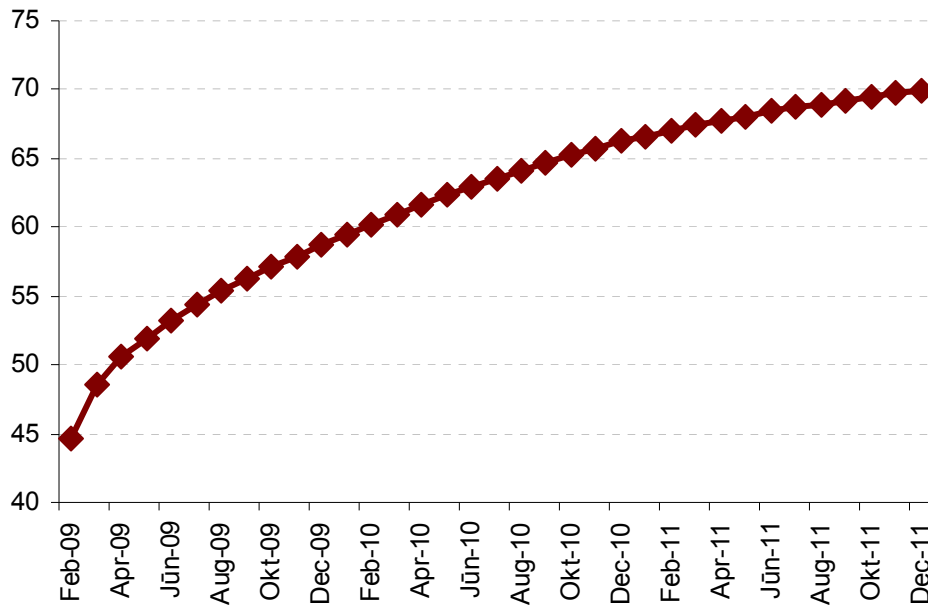
Ja abi iepriekšminētie mīnusi ir visai acīmredzami, tad nākamais jau var dēvēt par viltīgiem zemūdens akmeņiem. Pirmais ir saistīts ar ETFu mazo brāli ETN (exchange traded note), kas ārējie izskatās identisks ETFam, jo tas arī piedāvā ekspozīciju uz dažādiem tirgus segmentiem un likviditāti dienas ietvaros. Tomēr ETNiem ir kādā ļoti būtiska atšķirība – principā tie ir ETN pārvaldītāja nenodrošinātās ilgtermiņa obligācijas, kuru ienesīgums ir piesaistīts kādam aktīvam (piemēram, tam pašam S&P 500 indeksam), bet tie neiegulda ne centa attiecīgajos aktīvos. Tātad investors uzņemas arī ETN pārvaldītāja kredītrisku – ja tas bankrotē, investors var neatgūt visus ieguldītos līdzekļus! ETFiem šāda riska nav, jo nauda tiek investēta attiecīgajā aktīvā un vērtspapīri tiek turēti ārpus bilances. Lūk, piemērs: Powershares DB Oil Fund (tikeris: DBO US) ir tīrasiņu ETF, kas pērk naftas fjučerus, savukārt iPath Goldman Sachs Crude (tikeris: OIL US) ir Barclays Bank biržā tirgotā obligācijas (ETN), kuru ienesīgums ir piesaistīts naftas cenai⁴ un kas tiks dzēstas 2036. gadā. Tātad pērkot iPath Goldman Sachs Crude, mēs pērkam privātas institūcijas, kas var bankrotēt, obligācijas, kuru ienesīgums būs atkarīgs no naftas cenas, nevis naftas fjučerus. Ne gluži tas, ko gaidījām, vai ne? Protams, risks, ka Barclays Bank bankrotēs, ir mazs, taču tas tomēr pastāv, un ETFa investori netiek pienācīgi par to kompensēti. Par cik lielu summu tie tiek apdaļīti? Pašlaik Barclays obligāciju, kas tiek dzēstas 2032. gadā, riska prēmija ir 185bp virs Lielbritānijas valdības obligāciju ienesīguma – tātad augstāk minēto ETNu pircēji uzņemas kredītrisku, par ko tiem pienāktos papildus 1.85% gadā.

Cits zemūdens akmens, kas ir specifisks izejvielu ETFiem, ir contango jeb situācija, kad tālākie fjučeri maksā vairāk nekā tuvākie – citiem vārdiem sakot, tirgus sagaida, ka nākotnē attiecīgās izejvielas cena augs.

³ Detalizētāks tirgus efektivitātes izvērtējums atrodams <http://www.naudaslietas.lv/2009/05/tirgus-efektivitate-2/>

⁴ Precīzāk sakot, S&P GSCI Crude Oil Total Return Index

Naftas contango 2009.g. sākumā

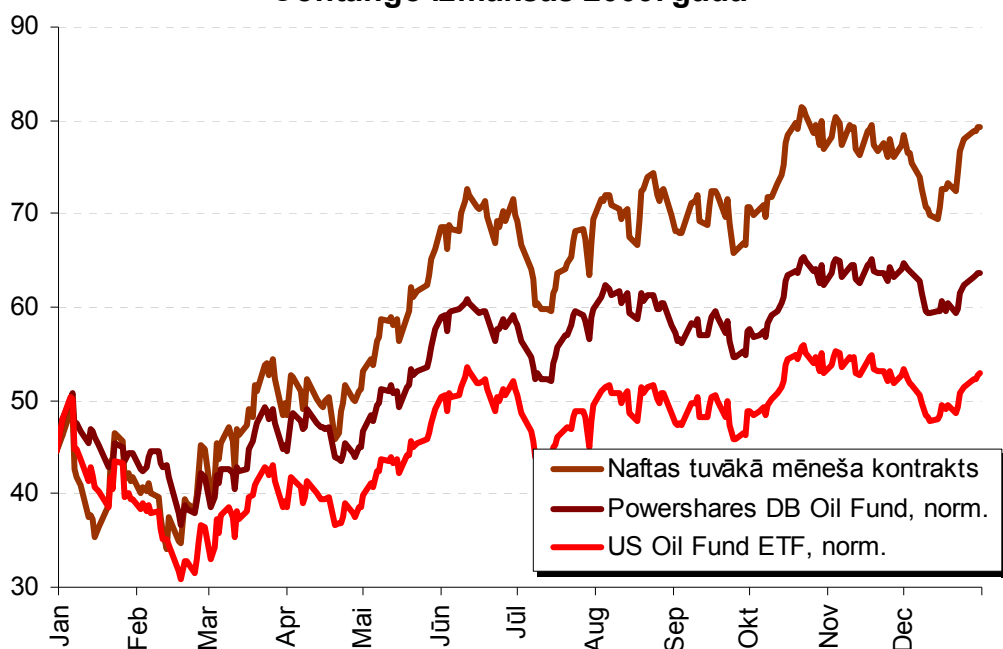

Izejvielu investoriem, kas praktiski vienmēr pērk fjūčerus, ne īsto mantu (tā ir jāuzglabā, kas rada vēl vienu kārtu izmaksu)⁵, contango vienmēr rada galvassāpes. Piemēram, 2009. gada sākumā naftas tuvākā mēneša kontrakta cena bija \$44.6 (šī arī ir tā cena, kuras izmaiņas vienmēr tiek minētas ziņās), bet aiznākamā mēneša, marta, kontrakta cena bija \$48.59. Pat ja naftas cena mēneša laikā nemainās, investoram mēneša beigās tekošais kontrakts ir jāpārdod, lai izvairītos no fiziskās naftas piegādes (neviens finanšu investors nevēlas risināt problēmu, kur likt simtiem ar jēlnaftu pilnus vagonus) un jāpērk nākamā mēneša kontrakts. Tādejādi, kamēr ziņās dzirdam, ka naftas cena nav izmainījiesies, finanšu investors patiesībā cieš $(44.6 / 48.59) - 1 = 8.2\%$ zaudējumus tikai vienā mēnesī vien! Savukārt visā 2009. gadā kopā US Oil Fund ETF, kas ir viens no populārākajiem naftas ETFiem, ienesīgums bija par 18.7% - kamēr tuvākā naftas fjūčera cenas pieaugums sasniedza 77.9%! Investoram, kas nepārzina izejvielu tirgus nišas, šāds sniegums var sagādāt ļoti nepatīkamu pārsteigumu...

Diemžēl pilnībā no contango problēmas izvairīties nav iespējams. Labākā pretinde ir ETFi, kas nepērk tikai tuvākā mēneša kontraktu, bet izmanto algoritmu, kas atrod kontraktu, pie kura kontango izmaksas tiek minimizētas. Tāds ir plaši zināmais Powershares DB Oil Fund, kas pārno gadu noslēdza jau ar krietni labāku sniegumu: +42.9%. Protams, tas bija ekstraordinārs gads, bet contango ir spēks, ar ko labāk rēķināties.

⁵ Izņēmumi ir dārgmetāli – zelts, sudrabs, platīns, palādijs – jo to uzglabāšanas izmaksas ir relatīvi zemākas; tapšanas stadijā ir arī fiziskā alumīnija ETF

Contango izmaksas 2009. gadā

Cits problemātisks aspekts ir saistīts ar īsajiem un kredītleca ETFiem jeb tiem, kas dod attiecīgajiem indeksiem pretēju ienesīgumu vai arī dod divkārtu vai pat trīskārtu ienesīgumu. Problēmas sakne ir faktā, ka šie ETFi ir būvēti tā, lai dotu inversu vai daudzkārtu ienesīgumu ikdienas svārstībām. Tātad, ja mums ir ETF ar 2x kredītlecu uz naftu, kuras cena pirmajā dienā sarūk par 30% no 100\$ uz 70\$, ETFa cena sarūk par 60%, līdz \$40. Pieņemsim, ka nākamajā dienā nafta atgriežas pie \$100 jeb pieaug par 43%. ETFa cena pieaug par 86%, līdz \$74.3. Tātad, lai arī naftas cena ir tur, kur tā bija, ETFa investors ir piedzīvojis 25% zaudējumus. Citiem vārdiem sakot, augsts svārstīgums ātri vien noēd īso un kredītleca ETFu ienesīgumu; turklāt jo "sintētiskāks" ETF (liels kredītlecs, īsās pozīcijas), jo straujāk tas notiek. To labi ilustrē zemāk redzamā tabula, kur redzams sagaidāmais ienesīgums ETFam ar 2x kredītlecu pie dažāda attiecīgā aktīvā pieauguma un volatilitātes līmeņa. Tādejādi šie ETFi vairāk ir piemēroti īstermiņa spekulācijām, ne ilgtermiņa investīcijām.

Estimated Fund Return Over One Year When the Fund Objective is to Seek Daily Investment Results, Before Fund Fees and Expenses and Leverage Costs, that Correspond to Twice (200%) the Daily Performance of an Index.

One Year Index Performance	200% One Year Index Performance	Index Volatility												
		0%	5%	10%	15%	20%	25%	30%	35%	40%	45%	50%	55%	60%
-60%	-120%	-84.0%	-84.0%	-84.2%	-84.4%	-84.6%	-85.0%	-85.4%	-85.8%	-86.4%	-86.9%	-87.5%	-88.2%	-88.8%
-55%	-110%	-79.8%	-79.8%	-80.0%	-80.2%	-80.5%	-81.0%	-81.5%	-82.1%	-82.7%	-83.5%	-84.2%	-85.0%	-85.9%
-50%	-100%	-75.0%	-75.1%	-75.2%	-75.6%	-76.0%	-76.5%	-77.2%	-77.9%	-78.7%	-79.6%	-80.5%	-81.5%	-82.6%
-45%	-90%	-69.8%	-69.8%	-70.1%	-70.4%	-70.9%	-71.6%	-72.4%	-73.2%	-74.2%	-75.3%	-76.4%	-77.6%	-78.9%
-40%	-80%	-64.0%	-64.1%	-64.4%	-64.8%	-65.4%	-66.2%	-67.1%	-68.2%	-69.3%	-70.6%	-72.0%	-73.4%	-74.9%
-35%	-70%	-57.8%	-57.9%	-58.2%	-58.7%	-59.4%	-60.3%	-61.4%	-62.6%	-64.0%	-65.5%	-67.1%	-68.8%	-70.5%
-30%	-60%	-51.0%	-51.1%	-51.5%	-52.1%	-52.9%	-54.0%	-55.2%	-56.6%	-58.2%	-60.0%	-61.8%	-63.8%	-65.8%
-25%	-50%	-43.8%	-43.9%	-44.3%	-45.0%	-46.0%	-47.2%	-48.6%	-50.2%	-52.1%	-54.1%	-56.2%	-58.4%	-60.8%
-20%	-40%	-36.0%	-36.2%	-36.6%	-37.4%	-38.5%	-39.9%	-41.5%	-43.4%	-45.5%	-47.7%	-50.2%	-52.7%	-55.3%
-15%	-30%	-27.8%	-27.9%	-28.5%	-29.4%	-30.6%	-32.1%	-34.0%	-36.1%	-38.4%	-41.0%	-43.7%	-46.6%	-49.6%
-10%	-20%	-19.0%	-19.2%	-19.8%	-20.8%	-22.2%	-23.9%	-26.0%	-28.3%	-31.0%	-33.8%	-36.9%	-40.1%	-43.5%
-5%	-10%	-9.8%	-10.0%	-10.6%	-11.8%	-13.3%	-15.2%	-17.5%	-20.2%	-23.1%	-26.3%	-29.7%	-33.3%	-37.0%
0%	0%	0.0%	-0.2%	-1.0%	-2.2%	-3.9%	-6.1%	-8.6%	-11.5%	-14.8%	-18.3%	-22.1%	-26.1%	-30.2%
5%	10%	10.3%	10.0%	9.2%	7.8%	5.9%	3.6%	0.8%	-2.5%	-6.1%	-10.0%	-14.1%	-18.5%	-23.1%
10%	20%	21.0%	20.7%	19.8%	18.3%	16.3%	13.7%	10.6%	7.0%	3.1%	-1.2%	-5.8%	-10.6%	-15.6%
15%	30%	32.3%	31.9%	30.9%	29.3%	27.1%	24.2%	20.9%	17.0%	12.7%	8.0%	3.0%	-2.3%	-7.7%
20%	40%	44.0%	43.6%	42.6%	40.8%	38.4%	35.3%	31.6%	27.4%	22.7%	17.6%	12.1%	6.4%	0.5%
25%	50%	56.3%	55.9%	54.7%	52.8%	50.1%	46.8%	42.8%	38.2%	33.1%	27.6%	21.7%	15.5%	9.0%
30%	60%	69.0%	68.6%	67.3%	65.2%	62.4%	58.8%	54.5%	49.5%	44.0%	38.0%	31.6%	24.9%	17.9%
35%	70%	82.3%	81.8%	80.4%	78.2%	75.1%	71.2%	66.6%	61.2%	55.3%	48.8%	41.9%	34.7%	27.2%
40%	80%	96.0%	95.5%	94.0%	91.6%	88.3%	84.1%	79.1%	73.4%	67.0%	60.1%	52.6%	44.8%	36.7%
45%	90%	110.3%	109.7%	108.2%	105.6%	102.0%	97.5%	92.2%	86.0%	79.2%	71.7%	63.7%	55.4%	46.7%
50%	100%	125.0%	124.4%	122.8%	120.0%	116.2%	111.4%	105.6%	99.1%	91.7%	83.8%	75.2%	66.3%	57.0%
55%	110%	140.3%	139.7%	137.9%	134.9%	130.8%	125.7%	119.6%	112.6%	104.7%	96.2%	87.1%	77.5%	67.6%
60%	120%	156.0%	155.4%	153.5%	150.3%	146.0%	140.5%	134.0%	126.5%	118.1%	109.1%	99.4%	89.2%	78.6%

Avots: Proshares

Savukārt citu izejvielu ETFu problēmu rada to izslavētais pluss – caurspīdīgums. Lieta tāda, ka ETFu prospektos ir kā akmenī iekalts, kuros datumos tam ir jāpārdod vecie kontrakti un jāpērk jaunie. Tā kā indeksu investori, kuros ietilpst arī ETFi, aizņem teju pusi naftas fjučeru tirgus, šiem darījumiem var būt jūtama ietekme naftas cenu, īpaši, ja citi tirgus dalībnieki nekautrējas to izmantot – ko viņi arī dara. Respektīvi, zinot, ka Powershares DB Oil Fund pārdod vecos kontraktus un pērk jaunus kontraktus katra mēneša 2.-6. datumā, citi tirgus dalībnieki to steidz izdarīt pirms viņiem, pasliktinot pirkšanas un pārdošanas cenas ETFiem. Diemžēl šajā gadījumā nekas nav līdzams, un papildus izmaksas 1.0-1.5% apjomā gadā, ko ETFiem rada citi spekulanti, vienkārši ir jāpieņem.

Secinājumi

ETFiem, un jo īpaši tiem, kas investē izejvielās, ir vairāki trūkumi un vājie punkti – tie var nemanāmi novest pie pārlietu aktīvas, dārgas tirgošanās, tie mēdz saturēt kredītrisku un demonstrēt vāju sniegumu brīžos, kad tirgus contango stāvoklī; īpaši jāuzmanās ar īsajiem un kredītpleca ETFiem, kuru ienesīgums praktiski izzūd augstas volatilitātes apstākļos. Tomēr par spīti šiem mīnusiem, ETFi ir lielisks veids, kā ar ļoti zemām izmaksām un kolosālu likviditāt iegūt ekspozīciju uz dažādiem tirgus segmentiem. Tāpēc tie būt labs investīciju portfeļa papildinājums, bet ar nosacījumu, ka investors saprot ar tiem saistītos riskus. Tāpēc pirms lēmumu pieņemšanas būtu vēlams vismaz pārļapot saīsināto prospektu, lai saprastu, kādos tieši instrumentos tas investēs (un vai investēs vispār, ja tas ir ETN) un ar kādu ienesīgumu rēķināties dažādos tirgus apstākļos.